

Kalmar ringar in problemen

Genom samarbetet i arbetsgivarringar skapas nya möjligheter till effektiv rehabilitering av anställda. Kostnaden för samhället blir låg, men framförallt får den sjukskrivne snabb och tydlig hjälp.

Ulla Larsson hade arbetat med rehabiliteringsfrågor i tjugo år på försäkringskassan och Arbetslivstjänster när idén till en arbetsgivarriering föddes.

– Jag såg att det var oerhört svårt för arbetsgivaren att ta sitt rehabiliteringsansvar. Vad gör arbetsgivaren med personal som blir sjuk om inga omplaceringsmöjligheter finns? Vad gör en arbetsgivare som inte har råd med kostnader för rehabiliteringsutredningar? Dessutom är reglerna komplicerade. Inte konstigt att den sjukskrivne ofta hamnar mellan stolarna.

Minskade rehabiliteringskostnader

Hon började fundera på system där arbetsgivare kan få hjälp att ta sitt ansvar för en rimlig kostnad. Och för sju år sedan startade hon Kalmar Arbetsgivarriering efter en liknande modell i Norrköping. Från början var 13 företag med, idag har de blivit 45.

– Varje medlemsföretag betalar en medlemsavgift som är beroende av företagets storlek. Ett företag som exempelvis har 1 000 anställda betalar 30 000 kronor. Fördelen för arbetsgivaren är att man slipper kostnader för rehabilitering. För ett större medlemsföretag ingår till exempel tio rehabiliteringsärenden utan extra kostnader. Dessutom är möjligheterna till omplacering inom något av medlemsföretagen stora.

Kalmar Arbetsgivarriering är en ideell förening som ägs, finansieras och leds av medlemsföretagen. På kansliet arbetar för närvarande två personer och en arbetspraktikant.

– Viktigt är naturligtvis att det finns en bredd – många branscher representerade i ringen – för att skapa så stora möjligheter till utbyte som möjligt.

Enligt Ulla Larsson kan systemet med arbetsgivarrieringen liknas vid en försäkring som faller ut i de fall arbetsgivaren behöver den. Men skillnaden är de förebyggande insatserna.

– Att arbeta förebyggande med frågor som rör hälsa i arbetslivet tror jag är den enda lösningen på problemen med sjukskrivningarna, menar Ulla. När en sjukskriven person kommer till Ulla Larsson gör de tillsammans en självinventering som innehåller en handlingsplan med mål, utvecklingsplanering och implementering.

Många fördelar

– Syftet med handlingsplanen är att diskutera igenom vad personen vill göra med sitt liv; utbildning eller kanske nytt arbete. Fördelarna med arbetsgivarrieringen är enligt Ulla Larsson många.

– Kostnader för både arbetsgivare och samhälle blir låga, men framförallt får den sjukskrivne snabbare och bättre hjälp. De flesta ärenden går att lösa, avslutar Ulla.

Framgången för Kalmar Arbetsgivarriering har varit stor, statistiken talar sitt tydliga språk:

- ▶▶ 25 procent får nya jobb
- ▶▶ 15 procent går tillbaka till sitt gamla arbete
- ▶▶ 18 procent utbildar sig till något nytt
- ▶▶ 19 procent går in i rehabilitering med sjukbidrag

Text: Katarina Storm Åsell

Stöd och motivation för bra resultat

Germund Johansson, personalchef på Orrefors Kosta Boda och Lennart Pettersson, personalchef på Kährs träffas mitt i glasriket en solig höstdag för att utbyta erfarenheter. De har lärt känna varandra via nätverket för personalchefer inom Kalmar arbetsgivarring.

– I takt med att antalet sjukskrivningar ökade kände vi att vi behövde stöd och hjälp med våra kontakter med försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Dessutom är det ofta lättare för en utomstående att engagera och motivera. Hjälp och råd från arbetsgivaren om rehabilitering eller omplacering kan uppfattas som negativa. Det viktiga är att någon kan hjälpa den sjukskrivne till motivation, handling och att hitta möjligheter, säger Germund Johansson.

– Det kan vara svårt att göra bra utredningar själv. Det finns ett begränsat antal arbetsuppgifter och möjligheter inom ett företag. Till slut när man har provat allt, kanske till och med samma sak flera gånger i sin strävan att åstadkomma något bra för arbetstagaren, kan man bli ganska uppgiven, tillägger Lennart Pettersson.

Snabba avgöranden minskar lidandet

Lennart Pettersson och Germund Johansson har båda överlämnat ett antal rehabiliteringsärenden till Kalmar Arbetsgivarring.

– I vår medlemsavgift ingår tio rehabiliteringsutredningar och dessvärre har vi fyllt upp den kvoten, säger Lennart Pettersson. Vi kommer att köpa upp fler, kanske

20–25 stycken, nästa år.

På Orrefors har Kalmar Arbetsgivarring även gjort gruppinriktade insatser gentemot långtidssjukskrivna.

– Ulla Larsson från arbetsgivarringen träffade några i grupp och hade även individuella samtal. Plötsligt bryr sig någon om och lyssnar. Deltagarna kan stötta varandra istället för att sitta hemma själva och fundera, säger Germund Johansson.

Kontakter och nya infallsvinklar

Förutom rehabiliteringsärenden arbetar Kalmar Arbetsgivarring förebyggande bland annat med nätverk för olika personalgrupper i syfte att skapa erfarenhetsutbyte. En annan viktig del i det förebyggande arbetet

är kompetensutveckling. Fördelarna med arbetsgivarringen är flera, men allra viktigast är tryggheten i att vara många som kan dela ansvar och engagemang.

– Det bästa sättet att stötta sjukskrivna är att göra det på många fronter, säger Lennart Pettersson.

Ny chans bland kuddar och bolster

Ann Regin hade arbetat på Guldfågeln AB i Mörbylånga på Öland i nästan elva år när hon började känna av sina ledbesvär för första gången. Temperaturen på arbetsplatsen kunde i bästa fall vara +12°C på sommaren. På vintern arbetade hon ofta i +5°C. Arbetet var dessutom monotont. 1999 blev hon sjukskriven första gången och har därefter varit det i perioder, sedan 2001 på heltid.

– Ska jag vara helt ärlig kändes första halvåret som sjukskriven ganska OK, jag var så slut av värk och sömnlösa nätter, jag orkade knappt lyfta ett glas.

Bytte till sängar

När Ann Regin så sakta började känna sig piggare blev tankarna kring den ovissa framtiden mer påtagliga.

– Jag såg ingen lösning på problemet, trodde att jag kanske inte kunde arbeta längre över huvudtaget.

Men när Ann Regin kom till Kalmar Arbetsgivarring i juni 2002 via sin arbetsgivare öppnades nya dörrar. Efter många, långa samtal med Ulla Larsson kom hon fram till att hon ville arbeta i butik.

– Det verkar lagom rörligt och dessutom tyckte jag att det verkade kul med sociala kontakter. Jag ville också ha ett arbete som innebär variation och där jag kan styra så mycket som möjligt själv.

– Nu har jag ett vikariat på halvtid på Jysk Bäddlager och trivs oerhört bra. Jag känner mig piggare, visst finns värken där ständigt, men den går att leva med.

Text: Katarina Storm Åsell

Illustration: Giorgio Cantù

lite mer om arbetsgivarringar...

Sammanlagt finns cirka 34 arbetsgivarringar i landet som bedriver förebyggande och rehabiliterande verksamhet i form av arbetsgivarsamverkan. Därutöver finns det ett stort antal samverkansaktiviteter mellan arbetsgivare som huvudsakligen ägnar sig åt företagssamverkan i vid bemärkelse t.ex. frågor som marknadsföring, utbildning etc.

Källa: Arbetsgivarsamverkan och hälsosamma arbetsplatser, en rapport från ATK-arbetsliv på uppdrag av Vinnova.